

REMISSYTTRANDE

Datum
2023-03-27

Dnr
2022/7615

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Promemorian Långsiktig reglering av forskningsdatabaser (*Departementets diarienummer U2022/04089*)

Justitiekanslern har i tidigare remissyttranden bl.a. avseende SOU 2018:36 framhållit att det är tveksamt om det är förenligt med 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen (RF) att på annat sätt än i lag reglera varje databas särskilda ändamål. Justitiekanslern noterar att den ordning som föreslås innebär att databasernas särskilda ändamål regleras i förordning. På det sättet liknar förslaget till stor del Registerforskningsutredningens förslag (SOU 2014:45). Enligt promemorian är dock en avgörande skillnad i det nu aktuella förslaget att uppgifter som samlas in från enskilda individer kommer att ske med ett uttryckligt samtycke.

Det stämmer i och för sig att samtycke kan utgöra en tillräcklig grund för hanteringen. Det finns dock situationer där det kan vara tveksamt. Enligt Justitiekanslern har det i promemorian inte på ett övertygande sätt angetts hur giltiga samtycken kan inhämtas enligt 2 kap. 6 andra stycket RF i sådana situationer (*avsnitt 3.2.2 och 4.3.3*). Detta särskilt i ljuset av de tveksamheter som uttryckts kring att använda samtycke som rättslig grund. Det framstår som en betydande brist i sammanhanget. Osäkerheten i samtyckesfrågan och de därtill kopplade riskerna för en grundlagsstridig hantering talar för den alternativa lösningen med en lagreglering av varje enskild forskningsdatabas.

I linje med synpunkten att databasernas ändamål bör lagregleras framstår det också som lämpligast att införa en relevant gallringsbestämmelse i förhållande till respektive ändamål. Det bör dock framgå av ramlagen att en sådan bestämmelse ska införas. I övrigt hänvisar Justitiekanslern till sitt yttrande över SOU 2018:36 i denna del.

Ärendet har föredragits av Rebecca Boavida Åkerman. I ärendets beredning har även byråchefen Martin Mörk deltagit.

Mari Heidenborg

Detta yttrande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bifogas: Justitiekanslerns remissyttrande den 1 februari 2019, dnr 6823-18-8.1